

Fylkesmannen i Oppland

MØTEREFERAT		Dato:19.05. 2014	
Rovviltnemnda i region 3/Oppland			
Møtet innkalt av	Sekretariatet v/Fylkesmannen	Referent	Sidsel Røhnebæk
Møtedato	15. mai 2014	Møtetid	Kl. 10.00 -13.15
Møtested	Statens Hus, Lillehammer	Møteleder	Ivar Odnes
Deltakere	Medlemmer i rovviltnemnda: Ivar Odnes, Signe von Streng og Jørand Ødegård Lunde Varamedlemmene Ragnar Nordgreen og Gerd Myklebust Wang møtte for Olaf Nils Diserud og Mariann Isumhaugen Fylkesmannen: Sigurd Tremoen, Anders Prestegarden, Vebjørn Knarrum, Lars Bjørke, Harald Klæbo, Victoria Kristiansen, Erik Sandberg og Sidsel Røhnebæk		
Ikke til stede	Olaf Nils Diserud og Mariann Isumhaugen hadde meldt forfall. Eivind Brenna var innkalt som vara, men måtte melde forfall.		
Tilhørere	Øivind Gaden, Tor Odd Silset og Knut Romsås Breden/Mattilsynet, Arnfinn Beito/Oppland Sau og Geit, Terje Holen/Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Bjørn Magnus Tordholen, Oppland Bondelag og Ole Knut Steinset SNO + GD		
Kopi	Kristin Hille Valla		

Åpen post fra 10.00 -10.15.

Innlegg fra Arnfinn Beito/Oppland Sau og Geit, Bjørn Magnus Tordhol/Oppland Bondelag, Terje Holen/Oppland Bonde- og Småbrukarlag og Tor Odd Silset /Mattilsynet.

Saksliste:

18/14 Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste godkjent.

19/14 Godkjenning av referat fra møte 13. mars 2014

Referat godkjent. Nemnda vil sende en henvendelse til Miljødirektoratet om behovet for økte midler til FKT-arbeid.

20/14 Orienteringer

Sidsel Røhnebæk orienterte om korrespondanse rovviltnemnda region 3 13.03. 2014 – 15.05. 2014

	Dato	Fra	Til	Tema
1	13.03.14	Mattilsynet/DK Gudbrandsdalen	Rovviltnemnda	Til møte i rovviltnemnda – Risikovurdering-beitetap i forvaltningssonen for jerv i Oppland
2	19.03.14	Rovviltnemnda i region 3	Miljødirektoratet	Rovviltnemndas uttalelse vedr. ekstraordinært uttak av jerv, sak 13/14 Uttak av restkvoter
3	27.03.14	SNO	Rovviltnemnda i region 3	Oversikt over bestandsregistrering jerv i Oppland pr. 27.03. 2014
4	31.03.14	Rovviltnemnda i region 3	Statssekretær Lars Andreas Lunde	Invitasjon til innlegg og deltakelse på samarbeidsmøte 25. og 26.juni 2014 med rovviltnemndene i region 2 og 3.
5	03.04.14	Klima- og miljøminister Tine Sundtoft	Nord-Fron kommune v/Jan Sandbakken/	Rovdyrsituasjonen i Gudbrandsdalen – behov for tiltak før neste beitesesong

			Regionrådet	
6	04.04.14	Miljødirektoratet	Finndalen Bruksrettlag v/Arild Fallingeng	Avslag på søknad om uttak av jerv i Finndalsfjella
7	08.04.14	Rovviltneemnda i region 3	Miljødirektoratet	Uttalelse fra rovviltneemnda i region 3 av 4. april 14 om framdrift uttak av jerv
8	09.04.14	Fylkesmannen i Oppland	Kommuner og beitelag innenfor forvaltningssone jerv	Beredskap for å redusere tap av sau til rovvilt-beitesesongen 2014
9	09.04.14	Miljødirektoratet	Alle rovviltneemnder	Planleggingsrammer for rovviltneemndene i 2014
10	11.04.14	Klima- og miljødepartementet	Alle rovviltneemnder	Invitasjon til rovviltmøte med statsråd KLD og LMD, Radison Blue Airport Hotel, Gardermoen 2. juni 2014 kl. 10.00 -15.00
11	15.04.14	Miljødirektoratet	Lom kommune	Svar på henvendelse angående registrering av jerv i Lom kommune
12	17.04.14	Miljødirektoratet	Adresseliste	Ekstraordinære uttak av jerv i region 3/Oppland
13	23.04.14	Fylkesmannen i Oppland	Kommunene i Oppland	Invitasjon til miniseminar – skedefelling av fredet rovvilt
14	28.04.14	Leder i rovviltneemnda region 3	Miljødirektoratet	Ny uttale frå rovviltneemnda i region 3 28. april 2014 om uttak av restkvote jerv.
15	28.04.14	Leder i rovviltneemnda region 3	Klima- og miljøministeren og Landbruks- og matministeren	Etterlyser svar på brev fra rovviltneemndene – "Rovviltneemndene i Norge anmoder klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren om å ta grep i rovviltforvaltningen
16	28.04.14	Klima- og miljøministeren	Adresseliste	Tydelig soneforvaltning og høy beredskap
17	29.04.14	Miljødirektoratet	Adresseliste	Ekstraordinære uttak av jerv i region 3- ny virketid
18	30.04.14	Oppland Bonde- og Småbrukerlag, Oppland Sau og Geit og Oppland Bondelag	Til Stortingsrepresentantene i Oppland, Statsrådene i KMD og LMD	Beitesesongen 2014 – starten på slutten for beitenæringa i Oppland?
19	01.05.14	Miljødirektoratet	Adresseliste	Ekstraordinære uttak av jerv i region 3/Oppland
20	07.05.14	Miljødirektoratet	Adresseliste	Betinget fellingstillatelse på ulv 2014
21	12.05.14	NOAH – for dyrs rettigheter	Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Oppland	Klage på Fylkesmannen tillatelse til å felle to - 2- ulver i Dovre kommune

Orienteringer fra SNO v/Ole Knut Steinset

Observasjoner og spor tyder på to ulver i Lom. Bjørn er observert i Lillehammer/Sjøseterlia. (Etter møtet, 16.mai ble en ulv felt i Vågå og en bjørn i Øyer. 16 mai ble det gitt skadefellingstillatelse på ulv i Ottadalen og Reinheimen. 17. mai ble det dokumentert bjørnedrept sau i Nord-Fron/Kvikne og Miljødirektoratet ga samme dag skadefellingstillatelse på bjørn)

Ulv. Ulvbestanden øker mye. I 2013 ble det født 3 kull med ulvevalper i Norge og 5 kull i grenserevirene. I alt er den norske ulvbestanden på rundt 30 dyr og inkludert grenserevirene er antall ulv om lag 70. Ulvbestanden i Sverige har økt siste tre år, og i disse dager er 150 -200 ungulver som skal ut av sine oppvekstrevir. Erfaring tyder på at det ikke er ledige revir i Midt-Sverige, og ungulvene trekker inn i Norge nå. SNO/Oppland har våren 2014 mottatt 50 meldinger om ulv hvor 8 er dokumentert sikre og 24 usikre.

Bjørn. I 2013 ble det samlet inn 1 246 hår og skit-prøver fra bjørn. 817 prøver ga DNA-opplysninger. Prøvene stammer fra 148 bjørner, 55 binner og 93 hannbjørner. 97 av bjørnene var kjent fra før, og 51 bjørner ble registrert for første gang. Fra Oppland ble 20 prøver analysert og viser at i vårt fylke var det i 2013 minimum 5 bjørner. 2 av disse ble felt i 2013 – navn og hvem og hvor. OP2 HE 135

Jerv. SNO har, etter vedtak fra Miljødirektoratet, gjennomført 3 hiuttak. Ringebru(3 valper avlivet), Dovre (2 valper avlivet) og Sør-Fron/Langsua (1 tisse og 2 valper avlivet).

Gaupe. Årets overvåkingsdata på gaupe er ikke sluttrapportert og endelig rapport kommer i juni. Mye tyder på godt over bestandsmål også for 2014.

Miniseminar om skadefelling 14. mai 2014

Harald Klæbo orienterte om seminaret, jf. program. I alt 70 deltaker. Det er stor variasjon mellom kommunene ang. erfaring med skadefelling, og stadig flere kommuner er oppmerksom på behovet for gode skadefellingslag med økende grad av streifultv.

FKT/Økonomi

Sidsel Røhnebæk orienterte fra utsendt notat.

1. Fylkesmannen mottok 9. april 2014 rammer for FKT-2014 fra Miljødirektoratet.
2. Rovviltregion 3/Oppland har fått tildelt ei økonomisk ramme på kr. 4 900 000 (hvor kr. 400 000 er øremerket tiltak fra 2013) til forebyggende og konfliktdempende tiltak, kr. 350 000 til tjenestekjøp og kr. 450 000 til drift av nemnd og sekretariat for 2014.
3. Fylkesmannen har mottatt 46 søknader om midler til FKT-tiltak fra kommuner, lag, organisasjoner og enkeltpersoner. Det er totalt søkt om vel kr. 8 000 000. Rovviltnemnda i region 3/Oppland har i sitt budsjett av 13. mars 2014 satt av kr. 2 200 000 til forebyggende tiltak i kommuner/beitelag. På grunnlag av *Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 1. januar 2013*, og føringer fastsatt av rovviltnemnda, har Fylkesmannen behandlet innkomne søknader om tilskudd til slike tiltak.
4. Per 14. mai 2014 er 42 søknader behandlet, og midler løyvd jf. ramme og budsjett i tabell.

Budsjett 2014	Omsøkt	Budsjett	Løyvd	Ramme	2014
Kommuner/beitelag	5 237 216	2 200 000	2 045 000	FKT-tiltak	4 500 000
Forebyggende	1 090 015	420 000	302 000	Tjenestekjøp	350 000
Konfliktdempende	1 905 983	880 000	740 000		
Rest til disposisjon			*163 000		
Akutt		500 000	600 000		
Skadefelling m.m.		1 000 000	1 000 000		
Sum	8 233 214	5 000 000	4 850 000		4 850 000

*4 søknader er ikke ferdigbehandlet

Rovviltnemnda ønsker bedre oversikt hvilke FKT-tiltak det er løyvd midler til. Det er budsjettet med kr. 1 000 000 til skadefelling. Årets første skadefelling som varte fra 8. til 10. mai, har kostet om lag kr. 150 000. Det er vanskelig å se for seg at nemnda har nok midler i forhold til forventet behov. Nemnda vil sende brev til Miljødirektoratet om dette.

Studietur til Flå i Hallingdal 25. og 26. juni

Sidsel Røhnebæk orienterte om program og påmelding. Statssekretær Lars Andreas Lunde har takket ja til å holde innlegg og vil delta på Jakt- og fiskesenteret. 4 nemndsmedlemmer og 3 fra sekretariatet til rovviltnemnd i region 2 er påmeldt.

Infobrosjyre 2014

Arbeidet er satt i gang, og nyrevidert brosjyre er forventet klar første halvdel av juni.

Møte med LMD og KLD 2. juni

Se sak 23/14

Vedtak: Brev og orienteringer tas til etterretning. Nemnda vil sende en henvendelse til Miljødirektoratet om behovet for økte midler til FKT-arbeid.

21/14 Status bestandsregistreringer rovvilt

Harald Klæbo orienterte.

Jerv. 7 jerveynglinger er per dato påvist. 3 i Lesja, 1 i Dovre, 1 i Lom, 1 i Sør-Fron og 1 i Ringebru. Arbeidet er ikke avsluttet, og det er 20 lokaliteter, herav 3 nye, som regelmessig sjekkes. 3 hiuttak er gjennomført – I Ringebru og Dovre er valpene avlivet og i Sør-Fron/Langsua er tispe og valper avlivet.

Gaupe. I 2013 ble det estimert 7,5 familiegrupper i Oppland. 11 gauper ble felt på kvotejakt. Rapport over antall familiegrupper for 2014 vil komme i juni.

Kongeørn. Arbeidet med systematisk kongeørnovervåking som Kistefoss skogtjenester utfører i samarbeid med NOF avdeling Oppland, vil fortsette i 2014. I 2014 ble det registrert 55 lokaliteter med aktivitet på 37, hvorav 14 med hekking. Det ble funnet tre nye lokaliteter, og noen alternative reir på tidligere kjente lokaliteter. I tillegg pekte det seg ut flere områder sør og vest i fylket som også vil følges opp nærmere i 2014 med tanke på å finne nye par.

Bjørn og ulv. Se orienteringer fra SNO, sak 20/14

Vedtak: Nemnda tar orienteringen til etterretning

22/14 Kvoter for betinget skadefelling 1. juni 2014 - 15.februar 2015

Harald Klæbo orienterte fra utsendt notat.

Jerv, gaupe, bjørn og ulv

Ut fra bestandssituasjonen i region 3 har nemnda myndighet til å fatte kvote for betingede fellingstillatelser for både jerv, gaupe, bjørn og ulv.

For *jerv* er det indikasjoner på at bestanden er endel sterkere enn de foregående år. Samtidig er det foretatt 3 hiuttak. Ut fra dette og forventa behov for å iverksette fellingstillatelser, tilrår vi at skadefellingskvoten settes til **4 dyr**.

For *gaupe* virker bestandsforholdene mer stabile, og sammen med behov for å kunne iverksette fellingstillatelser tilrår vi en kvote på **2 dyr** (som i 2013).

Ut fra kjent aktivitet av *bjørn* i 2013/14 som er betydelig lavere enn foregående år og erfaringer fra de senere års skadeutvikling/fellingstillatelser, mener vi det vil være riktig å ha en kvote på **2 dyr** for å kunne håndtere forventa skadesituasjoner.

For *ulv* kan vi som i fjor påregne streifdyraktivitet med bakgrunn i bestandsforhold på både norsk og svensk side. Med bakgrunn i situasjonene som oppstod i 2009/2010, i 2012, 2013, samt hittil i 2014 tilrår vi en kvote på **6 dyr**.

Forslag til vedtak

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen ift nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen, og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser (jf sekretariatets saksframlegg) fatter Rovviltnemnda i region 3 (Oppland) følgende kvote for betingede fellingstillatelser for perioden 1. juni 2014 - 15. februar 2015:

*4 betingede skadefellingstillatelser på jerv
6 betingede skadefellingstillatelser på ulv,
2 betingede skadefellingstillatelser på bjørn og
2 betingede skadefellingstillatelser på gaupe.*

Nemnda kan til en hver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller tatt mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skuttede dyr er uheldig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf rovviltforskriften § 8, jf §§ 1 og 3.

Nemnda diskuterte forslaget og vedtok sekretariatets forslag enstemmig.

Vedtak: Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen ift nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen, og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser (jf sekretariatets

saksframlegg) fatter Rovviltnemnda i region 3 (Oppland) følgende kvote for betingede fellingstillatelser for perioden 1. juni 2014 - 15. februar 2015:

*4 betingede skadefellingstillatelser på jerv
6 betingede skadefellingstillatelser på ulv,
2 betingede skadefellingstillatelser på bjørn og
2 betingede skadefellingstillatelser på gaupe.*

Nemnda kan til en hver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller tatt mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf rovviltforskriften § 8, jf §§ 1 og 3.

23/14 Drøfting av erfaringer med vinterens lisensfellingsaktivitet – resultater, mangel på uttak restkvote, forberedelser for neste år, samt innspill til møte med statsrådene 2. juni.

Rovviltnemnda diskuterte erfaringene med vinterens lisensfellingsaktivitet. Kommunikasjonen med Miljødirektoratet oppleves som vanskelig. Nemnda har siden møtet 23. januar 2014 hatt mange henvendelser til Miljødirektoratet om uttak av restkvote jerv. 17. april 2014 ble det gjort vedtak om hiuttak. Bestandsovervåking så langt viser 7 ynglinger, og mye tyder på en vanskelig beitesesong også i 2014.

Nemnda ønsker en strategi for at dette ikke blir gjentatt neste vår, og at hele lisensfellingskvoten på jerv blir tatt ut på vinteren. I denne sammenheng ble også Mattilsynets varsel om eventuell beiterestriksjon i 2015 for 21 saueprodusenter i Gudbrandsdalen drøftet. Videre må det være nok ressurser i SNO til å ta ut overskytende antall, og dette er emner som må drøftes når rovviltnemndslederne møter statsrådene 2. juni 2014. Nemnda vil sende en ny henvendelse til Miljødirektoratet om uttak av jerv. FKT-ramma for Oppland er for liten sett i forhold til volum på beitenæringa og rovviltutfordringer.

Vedtak: Rovviltnemndsleder og sekretariat tar innspillene til etterretning som forberedelse til møtet 2. juni. Nemnda vil sende en henvendelse til Miljødirektoratet om uttak av restkvote jerv.

24/14 Fylkesmannens vakttelefon og beredskapsordning, samt godkjenning av avtale/kostnader

Vebjørn Knarrum orienterte om tariffavtale som tidligere har manglet. Utgifter med vakttelefon og beredskap belastes FKT, og vil med gjeldene avtale og erfaringer med behov siste år utgjøre om lag kr.170 000. Beredskapsordningen utvides fra 1. juni til 15. september til 15. mai til 15. oktober, og er ordinært fra kl. 08.00 -22.00.

Vedtak: Rovviltnemnda tok Fylkesmannens vakttelefon og beredskapsordning til etterretning.

25/14 Forslag til prosess for revisjon av FKT-kapitlene i forvaltningsplanen.

Sidsel Røhnebæk orienterte fra utsendt notat.

Sekretariatet foreslår at rovviltnemnda i sitt møte i oktober har en gjennomgang av FKT-kapitlene i forvaltningsplanen. Følgende dokument/møter vil ligge til grunn for gjennomgangen:

1. Rovviltforliket av 16. juni 2011
2. Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 1. januar 2013

3. Evaluering og prioritering av forebyggende tiltak i rovviltregion 3, Bioforsk-rapport av 08.03. 2013
4. Evaluering og prioritering av forebyggende tiltak mot gaupe i rovviltregion 3, Bioforsk-rapport av 15.11. 2013
5. Møte med KLD og LMD 2. juni 2014
6. Forvaltningsplan for rovvilt i region 3 Oppland av mars 2012

Med bakgrunn i dette, må rovviltnemnda vedta prosess videre. Framdriftsplan, evt. åpne høringsmøter, skriftlig høring m.m.

Nemnda diskuterte innspillet. Nemnda vil revidere hele forvaltningsplanen i løpet av 2015. Tilleggsdokumenter for revisjonsarbeidet er brev fra statsråd Tine Sundtoft av 28. april 2014- "Tydelig soneforvaltning og høy beredskap" og rovviltnemndenes brev av 4. februar 2014 til statsrådene i KLM og LMD med 23 punkter. Nemnda vil også drøfte arbeidet med forvaltningsplan i neste møte 25. juni.

Vedtak: Rovviltnemnda vedtok enstemmig sekretariatets forslag til prosess for revisjon av FKT-kapitlene i forvaltningsplanen.

26/14 Eventuelt

Ingen saker

Neste ordinære rovviltnemdsmøte blir 25. juni 2014, Ellingseter/Sør-Aurdal kl.12.30 -14.30.